

Koninklijke Luchtmacht

> Retouradres Postbus 8762, 4820 BB Breda

Secretariaat COVM
Vliegbasis Leeuwarden
Postbus 16169
2500 BD Den Haag

Ministerie van Defensie

Vliegbasis Leeuwarden
Sectie Communicatie

Keegsdijkje 7
MPC 80 A
Postbus 8762
4820 BB Breda
Nederland
www.luchtmacht.nl

Contactpersoon

ELT J.M. Tol
Medewerker Sectie
Communicatie

T +31 (0)58 234 67 00
MDTN *06 493 6700
J.M.Tol@mindef.nl

Onze referentie

CLSK2019009527

*Bij beantwoording datum,
onze referentie en betreft
vermelden.*

Datum 30 oktober 2019
Betreft Klachtenoverzicht april 2019

Geachte heer/mevrouw,

Ingevolge de besluitvorming van de gehouden commissie vergaderingen doe ik u bij deze het klachtenoverzicht over de maand april 2019 toekomen.

De Commandant Vliegbasis Leeuwarden

A.S. Stallmann
Kolonel-vlieger

Bijlagen:
A- Klachtenoverzicht maand april 2019
B- Grafiek
C- Overzicht per plaats
D- Persberichten

Rapportage klachtenoverzicht COVM Leeuwarden April 2019

Melding						Vlucht							Reactie	
Nr	Datum	Tijd	Plaats	Postcode	Omschrijving	Categorie	Aantal	Type	Operator	Proc.	D/A	Factoren	Uitleg	Status
LW13478	01-04-2019	10:00	BITGUM	9044MN	Deze ochtend (met kleine rust periode) dermate veel lawaai dat thuis werken (telefoneren) vrijwel onmogelijk was. Ik hoop niet dat dit de opmaat is voor de rest van de oefen periode. Vorige oefensessies gaven ook wel overlast maar niet in deze mate! waarbij dit nog maar dag 1 is. krijg de indruk dat aanvliegroute anders is.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13099	02-04-2019	09:30	DRONRYP	9035AD	Er is dan wel een geluidmeetnet, het oorverdovende kabaal is en blijft voor omwonenden onverdraaglijk en onacceptabel. Respectloos !	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X
LW13101	02-04-2019	09:40	LJOUWERT	8919BC	O.A. Vanochtend sterke geluidsoverlast i.v.m. vlieg oefening. Daarnaast vrezen we voor schade aan houten bovenverdieping: door trillingen lijken hier en daar spijkers naar buiten te komen.	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Trillingen	Algemene mail omtrent FF 2019 verstuurd	E
LW13102	02-04-2019	09:42	LJOUWERT	8911ET	De geluidshinder van de Frisian Flag is verschrikkelijk. Ik woon in de binnenstad van Leeuwarden en wordt daar enorm gestoord bij mijn bezigheden door het lawaai. En dat ook nog op de Nationale Geluidshinderdag. Maar dat terzijde. Ik wil graag dat het lawaai stopt!	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail omtrent FF 2019 verstuurd.	E
LW13100	02-04-2019	09:45	JELSUM	9057LG	Behalve een hoop lawaai, staat de boerderij te trillen op zijn	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Trillingen	Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E

					grondvesten, letterlijk! Met jullie Frisian Flag. Zacht gezegd: zorgelijk									
LW13103	02-04-2019	13:44	MARSSUM	9034XD	De geluidsoverlast en trilling in huis is verschrikkelijk de hele dag . Ik zie op mijn app flighttracker geluidsmetingen ver boven de toegestane decibel grens!!!!!!!!!!!! Absurd!	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Trillingen	Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019.	E
LW13104	03-04-2019	10:05	FRJENTSJER	8801LV	leuk die oefeningen maar ik kan als er een vliegtuig overkomt mijn klanten niet te woord staan, onbegrijpelijk dat dit kan.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13479	03-04-2019	13:45	HÚNS	8832KC	Geluidsoverlast van FF 2019	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Mevrouw wenst geen terugkoppeling	X
LW13488	04-04-2019	09:21	MARSSUM	9034GS	Onacceptabel vlieggedrag met zeer veel lawaai van de eerste 2 vertrekkende F16. Overigens het hele gebeuren rond Frisian Flag is niet meer te verdragen, zowel binnen als buiten niet te verkeren.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13480	04-04-2019	09:31	LJOUWERT	8926RX	Behoorlijk veel overlast door straaljagers die kort na elkaar opstijgen. De herrie gaat een halfuur lang door en het lijkt dat dit vooral komt door het gebruik de zgn naverbrander. Onacceptabel, zeker als dit nog langer als een week doorgaat.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13484	04-04-2019	10:00	STIENS	9051LA	Naast het (continue) lawaai stinkt het in Stiens en omgeving momenteel (en gisteren) enorm naar kerosine. Graag ontvang ik van u een toelichting (of via de COVM) of dit is toegestaan, of dit gemeten wordt en hoe gevaarlijk dit is voor mens en natuur. Wij leven met de ramen en rooster dicht en trachten biologisch te tuinieren...	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Milieubelasting	Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019 en link naar Secretaris COVM i.v.m. mileuaspecten.	E

LW13481	04-04-2019	10:00	MARSUM	9034HN	Wij wonen al enige tijd in Marsum en zijn best gewend aan vliegtuiggeluid. Maar zo nu en dan wordt het echt te gortig. Net was ook zo'n moment. Ik wil dat toch eens laten weten:-)	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X
LW13483	04-04-2019	10:00	KOARNJUM	9056PT	Fryslan flagrante onzin gedoe	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X
LW13489	04-04-2019	10:00	STIENS	9051MT	<p>Heb de volgende diverse klachten nav Frisian-flag 2019:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Onnodig en te langdurig veel lawaai 2. Te lang onnodig rondvliegen rondom de vliegbasis. 3. Onnodig CO2 uitstoot en fijnstof. Hoe zijn de metingen? 4. Gaat ten koste van de volksgezondheid , vanwege inademing gassen nav kerosineverbruik. (is in Stiens te ruiken.) Hoe zijn de metingen? 5. Gevaar van neerstorten vliegtuig. (zie ook juni 2016) Kan vele doden tot gevolg hebben. 6. Waarom hangen er (nep) bommen onder de vliegtuigen? Als die afgegooid worden (of ze kunnen er afvallen) , hoe worden ze dan geruimd? 7. Verkwisting van belastinggeld 8. Geeft de wapenindustrie weer een impuls. Is mede slecht voor de export naar oorlogvoerende landen als SA. 9. Landen buiten de NAVO voelen zich bedreigd, hetgeen niet bijdraagt een de wereldvrede. 10. Asielzoekers uit oorlogsgebieden, die al een trauma hebben voelen zich ongetwijfeld niet prettig bij de herrie van deze 2 weken. <p>Dan een tip: ga onderhandelen met niet NAVO landen voor</p>	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Gezondheid	Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019 en link naar Secretaris COVM i.v.m. mileuaspecten.	E

					ontwapening, dat zal bijdragen tot een veilige wereld.									
LW13482	04-04-2019	10:03	WINSUM	8831ZS	u weet wel waarom. Klaar mee.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X
LW13485	04-04-2019	10:10	DRONRYP	9035AD	Dag. Waarschijnlijk zullen er minder klachten binnen komen omdat iedereen denkt: "het heeft toch geen enkele zin". Ik blijf echter met regelmaat klachten indienen aangezien het ongelooflijk, onvoorstelbaar en respectloos is en blijft dat er zóóveel hels kabaal boven een woonomgeving wordt uitgestort. Werkelijk schandelijk! Mens en dier raakt ervan overstuur! En écht niet alleen om 10.10u (ik móét een tijd invullen) maar de héle dag.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X
LW13486	04-04-2019	10:30	STIENS	9051DG	Om ongeveer 10.30 vanmorgen veel last van kerosine geur in Stiens. En om 11.02 een aantal vliegtuigen over Stiens waarbij de DB meter uitschiet naar 105 db. Deze vliegtuigen kunnen ook om het dorp heen vliegen dat scheelt weer overlast en voor jullie minder klachten. Ik heb dit vanmorgen geprobeerd telefonisch door te geven maar dat wou deze meneer niet aannemen (geen klantvriendelijke persoon)	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Taalgebruik	Goed gesprek gehad, aangegeven dat men vaste procedures volgt die niet zomaar te wijzigen zijn. Voor milieuaspecten doorverwezen naar het COVM en verzocht voortaan meldingen te doen via de website. Meetnet besproken.	J
LW13487	04-04-2019	11:15	MARSSUM	9034GN	Het geluidsmeetpunt Marssum registreerde 101 dB door vlucht 1710 en een niet bekend toestel (0000), die na het aanvliegen van de runway door vlogen en direct na de runway met veel vermogen een scherpe bocht naar rechts maakten.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X

LW13497	04-04-2019	14:15	MARSSUM	9034GL	113 dha volgens meetpunt Marsum Was een grote overschrijding !!! En heelveel lawaai. Vliegtuig1727	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019 en link naar website meetnet om op de hoogte te kunnen blijven van nieuwe ontwikkelingen.	E
LW13492	04-04-2019	14:16	MARSSUM	9034GV	Toestel 1727 Alarm auto's gaan af	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Trillingen	Geen reactie gewenst	X
LW13493	04-04-2019	14:45	STIENS	9051LA	Vanmiddag vloog een gele helikopter rond 14:45 uur vanaf Vliegbasis Leeuwarden richting het noordoosten. Op dat moment waren er twee vliegtuigen in de bocht bezig met de landing. Hoe is het mogelijk dat dergelijke vliegmanoeuvres mogen (er is een video beschikbaar). Tevens vraag ik me af of continue geluidspieken van 84db op onze locatie toegestaan zijn. Ik verneem uw reactie graag per email.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Uitgebreide mail verstuurd omtrent FF 2019, daarin ook de separatie van luchtvaartuigen benoemd.	E
LW13491	04-04-2019	15:32	STIENS	9051SB	Lawaai overlast	VLI	1	MIL	KLU	J	D		FF2019. Geen reactie gewenst	X
LW13490	04-04-2019	15:45	KOARNJUM	9056PA	Hele dag door veel lawaai door hinderlijk rondvliegen rondom en boven mijn woning richting en vanaf de vliegbasis. Bovendien weinig vertrouwen in de piloten en of het onderhoud van de vliegtuigen wel op orde is. Dat geeft een zeer vervelend gevoel en dat 14 dagen lang. Met name asielzoekers en mensen die de oorlog hebben mee gemaakt hebben, alsmede ik zelf hebben hier nu al schoon genoeg van. A.U.B STOP HIERMEE.	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Angst	Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13494	05-04-2019	08:02	BRITSUM	9055MX	Tijdstip is niet conform gemaakte afspraken. Afspraken zijn afspraken mensen!	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X

LW00001	05-04-2019	10:00	JELSUM	9057RE	Hallo nu woon ik al lang in deze omgeving (stiens), maar zoals het vanochtend ging vind ik absurd. Heb mijn bedrijf (autohandel) op deze locatie en zelfs de alarmen van de auto's gaan af bij het opstijgen van de vliegtuigen. Lijkt mij dat het wel wat in mindere mate kan. Ik zit in een kantoor unit op deze locatie en daar trilt alles zelfs.	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Trillingen	Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13496	05-04-2019	13:00	JELSUM	9057RK	Verzoekt handhaving stop/parkeerverbod Skierhusterwei, Jelsum. Vandaag stonden de voertuigen aan beide zijden van de weg geparkeerd. Er geldt een stopverbod. Ik vraag extra aandacht voor handhaving van de vrije doorgang naar Jelsum (Koarnjum). Deze was nu niet gegarandeerd. Ik kan mij voorstellen dat u niet over de handhaving gaat, maar u hebt directe toegang tot de bestuurlijke driehoek.	ONB	1	MIL	KLU	J	D		Actie ondernomen door verkeersregelaar in te lichten en extra te controleren door KMAR en politie. Melder per email geïnformeerd hierover.	E
LW13495	05-04-2019	14:30	LJOUWERT	8935BJ	Laagovervliegende straaljagers, enorme intimiderende en onnodige herrie vlak boven bewoond gebied. Laatste dag Frisian Flag: men moet beslist toch nog even extra kabaal maken...?	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail omtrent FF 2019 verstuurd en melding doorgezet naar comms LW	E
LW13498	08-04-2019	09:30	LJOUWERT	8915JJ	Oorverdovend lawaai die iedere vorm van communicatie onmogelijk maakt. Huilende buurtkinderen met handen tegen hun oren. Totaal onacceptabel!	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Kinderen	Geen reactie gewenst	X
LW13499	08-04-2019	10:02	OENTSJERK	9062GX	Mevrouw heeft geluidsoverlast n.a.v. FF 2019 en zou graag een bezoek willen van de Vliegbasis om de hinder en evt. maatregel te	VLI	1	MIL	KLU	J	D		FF met mevrouw besproken en uitgelegd waarom men deze week talkens vanaf RWY05 start	J

					bespreken.									Verder een prettig gesprek gevoerd en afgesproken dat ze altijd een melding kan maken bij overlast in de toekomst.	
LW13515	08-04-2019	13:42	STIENS	9051LA	Waarom vertrekken de vliegtuigen eerder naar het Noordoosten? Dit wijkt af van de gebruikelijke route.	VLI	1	MIL	KLU	J	D			Uitgelegd dat de kisten na vertrek naar verschillende gebieden vliegen en dat men dan soms eerder afdraait vanwege de drukte in het luchtruim, instructies verkeersleiding en belang scenario. Hij snapte de onderbouwing, maar schiet hier niets mee op.	J
LW13514	08-04-2019	13:49	FRJENTSJER	8801KX	Meneer wilde uitspreken dat hij het geluid omtrent FF 2019 als geluid van vrijheid ziet en dat hij er absoluut geen problemen mee heeft. Heeft oorlogsherinneringen.	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Compliment		Meneer een aantal keren proberen te bellen, maar er werd niet opgenomen, tevens geen voicemail.	3
LW13501	08-04-2019	14:00	LJOUWERT	8919AG	Ik woon al enige tijd bij het vliegveld in de buurt dus ik ben het een en ander gewend, maar in de 3 jaar dat ik hier woon heb ik nog niet eerder zoveel geluidsoverlast ervaren als vandaag. Ik snap heel goed dat een F16 niet stil kan vliegen en dat niet iedere manoeuvre boven het waddengebied kan worden geoefend, maar ik ben er ook vrij zeker van dat er een geluidsnorm geldt voor het gebied waar ik woon en dat jullie die op dit moment keihard overtreden. Tot slot wil ik nog even toevoegen dat er opvallend vaak geoefend wordt met prachtig weer, en vrijwel nooit met bewolkt of regenachtig weer. Voor sommige trainingsactiviteiten is dat wellicht logisch, maar zeker niet representatief voor een aanval of andere situaties waarin	VLI	1	MIL	KLU	J	D			Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019 en link naar website meetnet om op de hoogte te kunnen blijven van nieuwe ontwikkelingen.	E

					deze vliegtuigen daadwerkelijk worden ingezet. Misschien is dat iets om bij toekomstige vluchten rekening mee te houden.									
LW13502	08-04-2019	14:08	LJOUWERT	8918LR	Goedemiddag, Voor de zoveelste keer overlast en alle meetpunten in het rood met 80 DB en zelfs meer!! Dit bevestigt alle metingen en wat voor excuus c.q. antwoord heeft Defensie hierop? Afgezien van elke dag vliegen met Frisian Flag is het hier met de gewone F 16 hetzelfde lawaaiterreur Graag een serieuze aanpak van dit probleem. In principe kunnen we elke dag wel klacht indienen en het meetnet bevestigt de metingen. Graag ook eens aanpassing klachtenformulier tijd en datum worden vaak niet correct genoteerd waardoor formulier foutmelding geeft. Hierdoor wordt onterecht de suggestie gewekt dag men niet klaagt!	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019 en link naar website meetnet om op de hoogte te kunnen blijven van nieuwe ontwikkelingen.	E
LW13500	08-04-2019	14:10	WYNS	9091BH	Langdurig lawaai straaljagers ivm oefening Frisian Flag, vliegbasis Leeuwarden.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13503	08-04-2019	15:20	BERLTSUM	9041BM	Te veel lawaai bij overvliegen. Dieren en kinderen schrikken en huilen.	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Dieren, Kinderen	FF2019-wordt meerdere keren per dag gevlogen. Aanvliegroute voor landing ligt ongeveer over Berltsum	X
LW13504	08-04-2019	15:30	MENAAM	9036LP	Gigantisch lawaai vandaag - vooral tussen 15.30 en 15.45 u was het hels!	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13505	09-04-2019	14:00	LJOUWERT	8926RX	De geluidsoverlast aangaande de zogenaamde oefening omtrent	VLI	1	MIL	KLU	J	D	Gezondheid	Uitgebreide mail verstuurd omtrent FF 2019	E

					<p>Frisian Flags is onacceptabel. Voor mijn werk ben ik ook 's nachts actief en moet daardoor dus overdag slapen. Onmogelijk als er aldoor dagelijks, twee keer per dag, straaljagers opstijgen en landen.</p> <p>Ik vind het niet kunnen dat dergelijke oefeningen, gedurende twee weken, naast een grote stad als Leeuwarden kunnen en mogen plaatsvinden.</p> <p>De luchtmachtdagen en reguliere oefeningen zijn geen probleem maar Frisian Flag moet gewoon stoppen in deze opzet.</p>									
LW13508	09-04-2019	15:15	DRONRYP	9035BB	Het lawaai is niet te harden. De straaljagers vliegen pal over onze huizen. Dit kan niet.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13511	09-04-2019	15:16	HARNS	8862LH	<p>Tijdens de oefening Frisian Flag regelmatig geluidsoverlast.</p> <p>Meerdere vliegtuigen tegelijk laag overvliegend langs de randen of midden over de woonkern Harlingen.</p> <p>Geluidsoverlast gemiddeld tussen de 65dB en 85dB met flinke uitschieters naar boven tot ca. 95dB.</p> <p>Waarom regelmatig zeer laag overvliegen van vliegtuigen als het vliegveld 20 km verderop ligt? Loop niet de gehele dag met pen en papier rond, maar u kunt zo via de vliegplannen nagaan wanneer er overlast kan zijn geweest.</p>	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Uitgebreide mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13510	09-04-2019	15:25	SKINGEN	8816HW	ontoelaatbare geluidsoverlast. ik woon hier al 40 jaar en heb dit nog nooit meegemaakt. Dit geluidsniveau is verboden, ook tijdens een oefening. Mijn oren suizen nog. Dit is schandelijk.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E

LW13507	09-04-2019	15:30	BITGUMMOLE	9045PE	Het gaat niet alleen over vandaag maar de gehele Frisian Flag! Echter vandaag vloog er een 1e vliegtuig al voor 8 uur vanochtend over Bitgummole en de hele dag echt heel veel over ons dorp. We kunnen met dit mooie weer niet eens buiten zitten om gezellig een kopje koffie te drinken! Eerlijk gezegd vind ik de lengte van deze oefening veel te lang. Dat er voor 8 uur 's ochtends al een 1e vliegbeweging is, is ronduit storend en dat er nu inmiddels een half uur lang geen normaal gesprek meer te voeren is, is op zijn zachtst uitgedrukt, irritant. De omwoners worden alleen maar in kennis gesteld en hebben, bij mijn weten, geen inspraak. Dit zou wel beter zijn en een oefening van 1 week is vele malen beter dan 2 weken dit lawaai en overlast op meerdere gebieden zoals auto's die bijna op de verkeerde weghelft belanden omdat ze tijdens het rijden een vliegtuig volgen of toch aan de kant van de weg gaan staan om zo vliegtuigen te spotten, ondanks het verbod! Daarnaast kost het heel veel geld en is het voor het milieu ook niet een pretje, lijkt mij zo.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Algemene mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13509	09-04-2019	15:33	LJOUWERT	8913GN	Al dagen geluidsoverlast van Frisian Flag	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X
LW13506	09-04-2019	15:35	DRONRYP	9035AN	Zijn jullie gek geworden of zo om zo laag dwars over het dorp te vliegen? Een normaal telefoongesprek kan toch al niet meer door het lawaai, maar nu lijkt het wel alsof een vliegtuig hier neerstort. Doeslief!	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Uitgebreide mail verstuurd omtrent FF 2019	E
LW13512	11-04-	09:45	KOARNJUM	9056PB	Sterke geluidsoverlast bij het	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Uitgebreide mail verstuurd	E

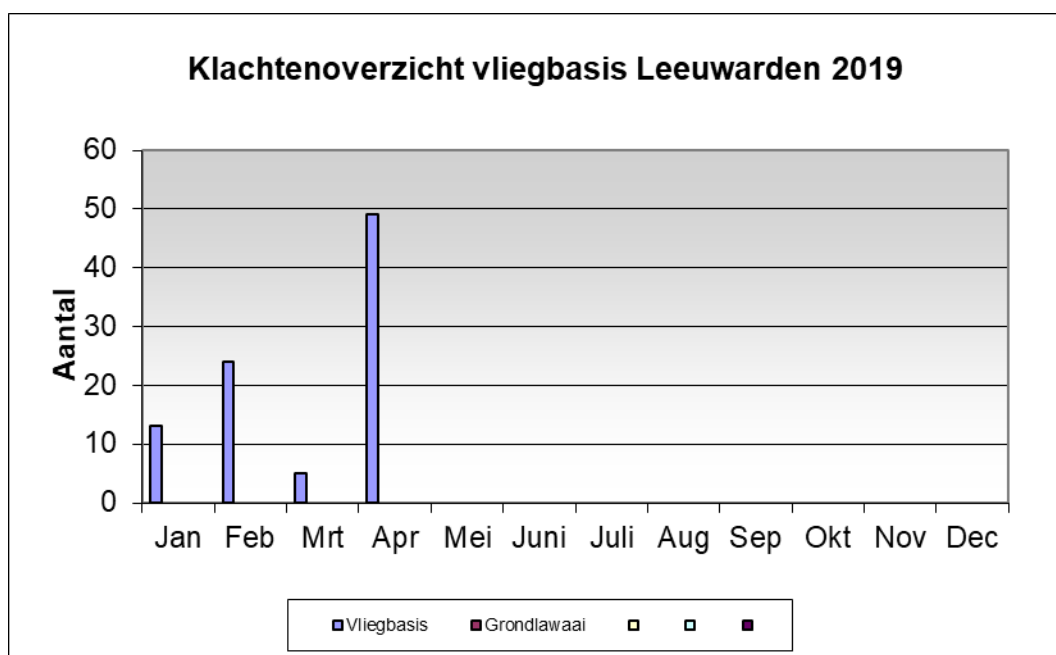
	2019				opstijgen van vliegtuigen gedurende dit tijdstip. Aanzienlijk meer lawaai dan bij het opstijgen van de rest van de straaljagers. De rest is dragelijk, maar dit is erg irritant.								omtrent FF 2019	
LW13513	11-04-2019	14:13	KOARNJUM	9056LK	Veel lawaai, na bijna 2 weken wel weer klaar mee met de herrie!	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Geen reactie gewenst	X
LW13517	17-04-2019	13:15	BURDAARD	9112HT	Geluidsoverlast van straaljagers, Frisian Flag is toch afgelopen?	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Melder teruggebeld op 18-4 (1340u), 23-04 (10.00u) en 07-05 (13.05u). Melder nam niet op. Melding had betrekking op de FWIT, ging om het oefenen van tactische onderscheppingen. Zes F-16's vlogen op moment van melding	3
LW13516	12-04-2019	13:27	KOARNJUM	9056LK	Geluidsoverlast van FF, hoeft niet teruggebeld te worden.	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Klacht is gerelateerd aan Frisian Flag 2019. Melder heeft aangegeven geen reactie te wensen. Onduidelijk is waar deze melding over ging, op moment van melding (13.27u) werd er niet gevlogen.	X
LW13519	19-04-2019	14:04	STIENS	9051ES	Geluidsoverlast op Goede Vrijdag tijdens het fietsen. Waarom op deze dag na al die weken herrie?	VLI	1	MIL	KLU	J	D		Lokaal vliegprogramma met 6x F-16 tbv Jaarlijks Oefen Programma van onze vliegers. Militairen hebben geen verlof op Goede Vrijdag, voor de vliegbasis dus een gewone werkdag	X
LW13518	19-04-2019	14:15	JELSUM	9057RE	Dakpan van het dak gevlogen Sommige F16's komen erg laag over bij opstijgen.	VLI	1	MIL	KLU	N	D	Trillingen	Melding is doorgezet naar afdeling Claims, schadecommissaris heeft contact gehad met melder. Dakpan is recht gelegd en verdere afspraken zijn gemaakt. Melder telefonisch nog gesproken	J

Klachtenoverzicht vliegbasis Leeuwarden
2019

Omschrijving	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vliegbasis	13	24	5	49	0	0	0	0	0	0	0	0
Grondlawaai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	13	24	5	49	0	0	0	0	0	0	0	0

Totaal vliegbasis 91
Totaal grondlawaai 0
Totaal 91

Totaal aantal klachten 2019

KLACHTENOVERZICHT PER PLAATS 2018

Plaats	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	
Aldtsjerk	1												
Berltsum				1									
Bitgum				1									
Bitgummole	1	1		1									
Britsum	1			1									
Burdaard				1									
Dronryp	1		1	4									
Frjentsjer	1			2									
Harns		9		1									
Húns				1									
Hurdegaryp		1											
Jelsum				4									
Koarnjum				5									
Ljouwert	2		1	9									
Marssum	5		1	6									
Menaam				1									
Oentsjerk				1									
Rie		1											
Skingen				1									
St. Anne		2											
St. Jabik		3											
Stiens		1	2	7									
Tsjummearum		5											
Winsum	1			1									
Westhoek		1											
Wyns				1									
Totaal	13	24	5	49									91

PERSBERICHT

Oefening Frisian Flag 2019 op vliegbasis Leeuwarden

Van zondag 31 maart tot en met vrijdag 12 april vindt op vliegbasis Leeuwarden de internationale jachtvlieg oefening Frisian Flag 2019 plaats. Jachtvliegers uit verschillende landen beoefenen gedurende twee weken complexe missies in internationaal verband. De vliegbewegingen vinden plaats van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 en 16.30 uur. Tweemaal per dag vertrekken ongeveer 50 toestellen voor een trainingsmissie.

Deelnemers

Naast de F-16's van de Nederlandse luchtmacht zijn vijf coalitiepartners vertegenwoordigd met jachtvliegtuigen, dat zijn: de Verenigde Staten, Duitsland, Frankrijk, Polen en Zwitserland. Polen en de Verenigde Staten nemen deel met F-16C jachtvliegtuigen. De Franse luchtmacht brengt Mirage 2000D toestellen mee naar Leeuwarden en Duitsland doet mee met Eurofighters. Nieuwkomer Zwitserland neemt deel met F-18 gevechtsvliegtuigen en vanuit Engeland wordt een DA-20 ingezet.

Daarnaast nemen er ook ondersteunende vliegtuigen deel vanuit Nederland, Duitsland, Amerika, Frankrijk, Italië en Engeland. Deze vliegtuigen vallen onder de tankeroefening 'EART', een op zichzelf staande tankeroefening vanuit Eindhoven die goed aansluit bij Frisian Flag. Er is wederzijdse oefenwaarde, omdat de deelnemers van Frisian Flag en EART de oefening tegelijkertijd en met elkaar plannen. De tankers hebben jachtvliegtuigen nodig en de jachtvliegtuigen hebben tankers nodig tijdens de oefening.

Tijdens Frisian Flag 2019 worden een aantal luchtverdedigingssystemen ingezet om de scenario's zo realistisch mogelijk te maken. Deze systemen worden opgesteld op vliegbasis Leeuwarden, NAVO-oefenrange 'de Vliehors' en een nader te bepalen locatie in Friesland. Tevens is het allernieuwste radarsysteem van de Koninklijke Landmacht, de Multi Mission Radar (MMR) aanwezig op vliegbasis Leeuwarden tijdens Frisian Flag.

Luchtruim

De oefening vindt plaats in het luchtruim van Nederland, Duitsland en Denemarken. Om dit mogelijk te maken is er een nauwe samenwerking nodig tussen alle luchtruim-controlerende instanties van de betrokken landen. Zo wordt de gevechtsleiding in het gehele oefengebied uitgevoerd door zowel het Nederlandse als het Duitse *Control and Reporting Centre* (CRC), alsook door een *Airborne Early Warning and Control* (AWACS) verkenningsvliegtuig afkomstig van het NATO E-3A Component in Geilenkirchen.

Realistische internationale samenwerking

De focus van hedendaagse missies ligt in toenemende mate op internationale samenwerking. Geen enkele missie wordt meer uitgevoerd door slechts één land, maar landen zoeken elkaar op en werken samen. Dat begint al in opleidingen, oefeningen en trainingen. Feitelijk kan gezegd worden dat effectief optreden bijna niet meer kan zonder een internationale coalitie. Ten alle tijden zal het trainen in internationaal verband noodzakelijk zijn om onze luchtverdedigingsstaken en internationale missies in de toekomst mogelijk te blijven maken.

Vliegbasis en de regio

De keuze voor vliegbasis Leeuwarden - als gastheer van een grote oefening - is voor de hand liggend. De vliegbasis ligt dicht bij het grote oefengebied boven de Noordzee, waardoor er geen trainingstijd verloren gaat met vliegen van en naar het trainingsgebied. De vliegtijd kan hierdoor effectief worden benut voor trainingsdoeleinden en daardoor duurt de oefening ook maar twee weken.

De Koninklijke Luchtmacht werkt in toenemende mate samen met andere landen, ook om kosten te besparen. Frisian Flag is hier een goed voorbeeld van. Er zijn - door de oefening 'thuis' te houden - geen kosten verbonden aan transport van mens en materieel naar overzeese gebieden. Deelnemende landen betalen bij Frisian Flag hun eigen transport, legering, brandstof en personeelskosten. Daarnaast heeft vliegbasis Leeuwarden voldoende faciliteiten voor deze

oefening, zoals platformen voor alle vliegtuigen en (kantoor)ruimte om alle deelnemers te kunnen huisvesten.

Goed nabuurschap

Hoofd Operatiën van vliegbasis Leeuwarden, Luitenant-kolonel Ronald van der Jagt: "Het is van belang voor het kunnen faciliteren van zo'n grote oefening dat er begrip is vanuit de omgeving. Een oefening van een dergelijke omvang heeft impact op de omgeving. Het is daarom één van de aandachtspunten van de oefenleiding om de impact tot een minimum te beperken. Geen onnodige overlast dus. Oefenlocaties zijn dan ook veelal in oefengebieden boven de Noordzee, Duitsland en Denemarken. Dat geeft ons de mogelijkheid de geluidsbelasting zoveel mogelijk te spreiden."

"Daarnaast wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van vaste vertrek- en landingstijden. Hierdoor weet de omgeving wanneer vliegbewegingen plaatsvinden." Vliegbasis Leeuwarden doet haar uiterste best om de omgeving op diverse manieren zo goed mogelijk te informeren en voor te bereiden op Frisian Flag. De vluchten vinden plaats op maandag tot en met vrijdag in de ochtend tussen 08:00 en 17:00 uur. 's Avonds en in het weekend wordt in principe niet gevlogen, tenzij er technische ondersteuning benodigd is voor buitenlandse deelnemers. "Mocht dit tóch voorkomen, dan informeren wij de omgeving uiteraard zo snel mogelijk."

Geluidshinder

Voor informatie over vliegbewegingen <https://www.defensie.nl/onderwerpen/frisian-flag>. Klachten kunnen worden ingediend via www.defensie.nl/onderwerpen/vliegbewegingen/klachten-geluidsoverlast.

Noot voor de redactie: Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Sectie Communicatie vliegbasis Leeuwarden, 058-2346700 of LW.Communicatie@mindef.nl.